

Півроку тому в Мукачеві (Закарпатська область) міська влада вперше відкрила аптеку, де націнка на всі ЛЗ становить лише 10% від ціни постачальника

Справді перша соціальна

Любов Мандзич

ПОДБАЛИ ПРО МЕДИЦИНУ, ПОДБАЄМО І ПРО ФАРМАЦІЮ

Любов Мандзич, начальник відділу охорони здоров'я виконкому Мукачівської міської ради:

— Мету про створення аптечного закладу із доступними цінами ми задекларували ще 2015 р. під час місцевих виборів. Тому вже на першій сесії міськради нового скликання було вирішено створити нову аптеку, прийнято її статут та призначено керівника. Відтак, 31 березня 2016 р.

базі поліклінічного відділення Мукачівської ЦРЛ відкрилася перша на Закарпатті соціальна аптека комунальної форми власності. Власник закладу — Мукачівська міська рада.

Тепер ставимо перед собою завдання відкрити такі аптеки у кожному мікрорайоні міста, оскільки тема медикаментозного забезпечення населення якісними і доступними ліками дійсно є актуальною. Дуже прикро, але для більшості населення ліки перестали бути доступними. Потрібно визнати існування проблеми у фармації і почати щось робити для її вирішення, так, як ми це робимо у медичній галузі Мукачева. Аби не бути голослівною, наведу конкретні факти.

У місті функціонують дві медичні установи — Мукачівська центральна районна лікарня (ЦРЛ) і Центр первинної медико-санітарної допомоги, тож наші перші кроки були спрямовані на те, щоби підняти надання медичної допомоги населенню на якісно новий рівень. Насамперед було прийнято рішення про оптимізацію структурних підрозділів закладів охорони здоров'я з метою надання мукачівцям адекватної медичної допомоги.

У ЦРЛ невдовзі запрацює електронний облік пацієнтів. Інформаційна система «Доктор Елекс» вже ефективно діє у багатьох містах країни та навіть у країнах ЄС. Система передовсім дозволяє швидко знаходити потрібну інформацію, підвищує якість обслуговування пацієнтів, впроваджує контроль за процесом лікування. Водночас це швидко та зручна система планування візитів, легкий та зручний

доступ до розкладу та документації через мережу інтернет. Поза тим, електронний облік сприятиме зникненню черг в медичних закладах — їх замінять на електронні, діятиме контроль за роботою лікарів. Система дозволяє оптимізувати лікувальний процес, підвищити якість обслуговування пацієнтів, здійснювати моніторинг історії платежів та витрат. Кожен пацієнт отримає інформацію про те, скільки коштів витрачається з бюджету на його лікування.

У Мукачеві, на відміну від багатьох інших міст України, всі лікувальні установи міста на 100% забезпечені ЛЗ. Тобто усі пацієнти, які перебувають на стаціонарному лікуванні у Мукачівській ЦРЛ, усі необхідні ліки і вироби медичного призначення отримують безкоштовно. Цього року на фінансування міських медичних програм з міського бюджету виділено 10 млн грн. Це означає, що всіма необхідними препаратами безкоштовно забезпечені такі категорії:

ТЕПЕР СТАВИМО ПЕРЕД СОБОЮ ЗАВДАННЯ ВІДКРИТИ ТАКІ АПТЕКИ У КОЖНОМУ МІКРОРАЙОНІ МІСТА

пацієнти з онкологічними захворюваннями (ЛЗ для проведення хіміотерапії і препаратами супроводу); хворі на цукровий діабет (цукрознижувальними препаратами); а також хворі з хронічною нирковою недостатністю, які перебувають на гемодіалізі, хворі на фенілкетонурию та пацієнти після трансплантації органів. Цей перелік можна доповнити такими пільговими категоріями населення, як ветерани війни, інваліди I–II групи, діти-інваліди, учасники бойових дій. Загалом у Мукачеві діє 12 міських програм, згідно з якими населення забезпечується ліками безкоштовно або з частковою оплатою.

Окрім того, у місті діє програма Управління праці та соціального захисту населення щодо соціальної підтримки мукачівців, у рамках якої з міського бюджету виділяються кошти на дороговартісне лікування, зокрема, на хірургічне лікування катаракти (у середньому 8–9 тис. грн на заміну одного кришталика) та заміну кульшових суглобів (у середньому 42 тис. грн). Також цього року 100 тис. грн було виділено пацієнтові на трансплантацію печінки. Приблизно таку ж суму виділяють на лікування дітей із злоякісними захворюваннями крові.

Відкриттю соціальної аптеки передувала велика підготовча робота. Аби перейняти досвід, ми шукали аналогічні аптечні заклади по всій Україні. Проте в аптеках під вивіскою «Соціальна» зазвичай просто реалізують ліки за пільговими рецептами, а цінова політика така ж, як у всіх інших аптечних закладів. Ми ж потребували цілком іншого підходу, який би забезпечив стабільно нижчу ціну на весь аптечний асортимент для всіх без винятку відвідувачів. Тому було вирішено, що націнка на всі ЛЗ становитиме лише 10%.

До слова, безкоштовні ЛЗ, виділені у рамках міських програм, відпускаються лише через новостворене МКП «Соціальна аптека». У разі, якщо необхідні ЛЗ не належать до переліку тих, які можна закуповувати за бюджетні кошти, пацієнтові надається матеріальна допомога, за кошти якої він сам купує потрібні ліки.

ПРАЦЮЄМО ЧЕСНО

Владислав Любка, директор Мукачівського міського комунального підприємства «Соціальна аптека»:

— «Дешева аптека», «Аптека низьких цін», «Аптека гуртових цін», «Дисконт аптека» — такими вивісками рясніє кожне українське місто. Але якщо їх порівняти, то ціни на ліки там практично не поступаються цінам в інших аптеках, які зовсім не позиціонують себе як соціальні: постійні знижки, знижки вихідного дня, день

Владислав Любка

пенсіонера, привабливі пропозиції студентам, 1+1=3. Шановні, ми ліки з вами відпускаємо, чи джинсами торгуємо?

То ж якою має бути справжня соціальна аптека?

Слово «соціальний» походить з латинської мови і означає «товариський, громадський». Тривалий час поняття «соціальне» розглядалося навіть як синонім понять «суспільне» й «громадянське». Проте згодом термін «соціальне» набув самостійного значення. Отож, соціальний — це пов'язаний із життям і стосунками людей у суспільстві. Так і наша аптека безпосередньо пов'язана з життям мукачівців та їхніми потребами, які стосуються найдорожчого для людини — здоров'я.

А реалії, на жаль, такі, що при виборі препаратів більшість українців зважають не на країну походження, виробника з доброю репутацією чи відомі бренди, а якраз на вартість ЛЗ.

ПАНТЕСТИН -Дарниця

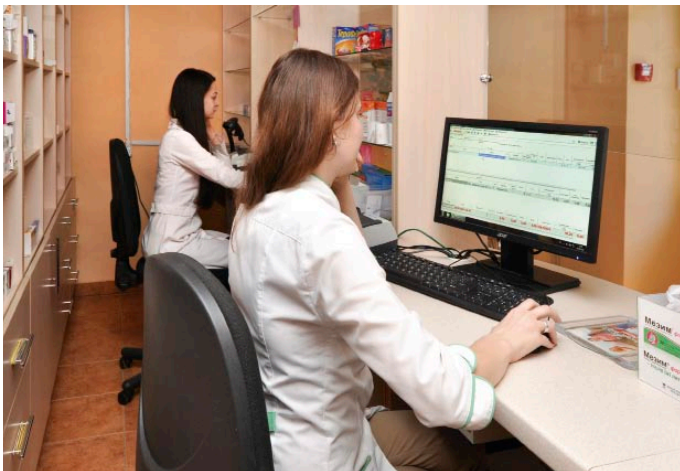
СУЧАСНЕ РІШЕННЯ ПРИ ЛІКУВАННІ ПЕЛЮШКОВОГО ДЕРМАТИТУ

ФАРМАЦЕВТИЧНА ФІРМА
Дарниця

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ БУТИ
ШКІДЛИВИМ ДЛЯ ВАШОГО ЗДОРОВ'Я

Реклама лікарського засобу. Реєстраційне посвідчення МОЗ України № UA/1602/01/01. Відпускається без рецепта. Перед застосуванням лікарського засобу необхідно обов'язково проконсультуватися з лікарем та обов'язково ознайомитися з інструкцією на лікарський засіб. Зберігати в місцях, недоступних для дітей.

ГОЛОВНИМ ПРИНЦИПОМ СВОЄЇ РОБОТИ МИ ВВАЖАЄМО ЧЕСНІСТЬ У ЦІНОВІЙ ПОЛІТИЦІ — 10% НАЦІНКИ ДО ЦІНИ ПОСТАЧАЛЬНИКА

Чим дешевші ліки, тим краще. Через різницю у кілька гривень пенсіонер може добиратися в аптеку на інший кінець міста.

Саме тому головним принципом своєї роботи ми вважаємо чесність у ціновій політиці — 10% націнки до ціни постачальника. Жодної копійки більше на весь аптечний асортимент — ЛЗ і виробу медичного призначення. Жодних знижок у певні дні тижня чи акційних пропозицій, які, якщо відверто, просто вводять споживачів в оману. Ось проста математика: при знижці 5% за дисконтною картою відвідувач аптеки N купує ліки з 20% націнкою (25–5=20), а у нас — без будь-яких знижок із фіксованою 10% націнкою в усі дні тижня будь-якої пори року. Проте люди настільки задурені тими фіктивними знижками, що ладні купляти «зі знижкою» дорожче, аніж без знижки дешевше. Така от «побічна дія» маркетологів від фармації...

Однак навіть 10% націнка не є остаточною. Так, власники «Картки мукачівця», а таких маємо понад 8 тис. осіб (це учасники програми Управління праці та соціального захисту населення щодо соціальної підтримки мукачівців — насамперед почесні громадяни міста та пенсіонери) отримують додаткові 3%, тобто можуть придбати медикаменти з націнкою 7% від ціни постачальника.

Загалом у нашій аптеці діє 12 міських програм щодо різних категорій захворювань, учасники яких отримують ліки та виробу

медичного призначення безкоштовно. Скажімо, діти-інваліди міста безкоштовно забезпечуються памперсами. Безкоштовні ліки отримують учасники програм «Онкологія», «Нефрологія», «Неврологія» (зокрема, хворі на фенілкетонурию), «Цукровий і нецукровий діабет», «Учасники ВВВ та інваліди», «Реабілітація інвалідів». За 50% вартості ЛЗ купують пацієнти, які перебувають на амбулаторному лікуванні. Вартість відпущених медикаментів аптеці відшкодовується з міського бюджету. Як вже було сказано, під названі програми цього року міська влада виділила 10 млн грн. Більше того, при особистому спілкуванні мер міста Андрій Балага запевнив мене, що за потреби ця сума буде збільшена.

У перший день роботи наш асортимент становив 1 тис. найменувань, сьогодні ми збільшили його до 4 тис. Номенклатура формувалася відповідно до потреб медичних працівників поліклінічного відділення Мукачівської ЦРЛ, поряд з яким знаходиться соціальна аптека. Це насамперед групи препаратів, які застосовуються в онкології, неврології, нефрології, кардіології. Товарів парафармації аптека практично не реалізує, ми вирішили не розпоршуватися і зосередитися саме на ЛЗ. Зате у нас діє послуга «Ліки під замовлення».

Відповідно до укладених угод ми співпрацюємо з 10 дистрибуторськими компаніями загальноукраїнського рівня — «БаДМ», «Оптіма-фарм ЛТД», ТОВ «Фармпланета», ПАТ «Медфарком» та ін., які гарантують якість своєї продукції, підтверджуючи її сертифікатами якості виробника, і мають аптечні склади у Львові та Івано-Франківську. Наша співпраця вийшла на такий рівень, що соціальна аптека має змогу працювати безперебійно. Поповнення товару здійснюється кожного дня.

Щодня першостільники аптеки обслуговують близько 500 мукачівців. Це непогана прохідність для міста з населенням 70 тис. та величезною конкуренцією аптечних закладів. За 4 міс роботи аптека не лише зуміла стати рентабельною, але й почала отримувати великий прибуток за рахунок товарообігу.

В аптеці діє три відділи: два — пільгового відпуску ліків та один — рецептурного і безрецептурного. Хоча торговий зал аптеки не надто великий, тут доволі комфортно. Відпуск ліків аптекарі здійснюють з трьох робочих місць, обладнаних комп'ютерами і касовими апаратами.

З огляду на те, що аптека є соціальною, роботу аптекарів не назвеш легкою, адже нерідко вони обслуговують важко хворих і вразливих людей, але здійснюють при тому якісний відпуск ЛЗ та надають кваліфіковану фармацевтичну опіку кожному з них.

Лариса Дедишина